

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum præsumptio opponatur magnanimitati per excessum? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

cet intellectus, per quam potest coniungi immortalibus, & diuinis. Et secundum hoc Philosophus* dicit quod oportet hominem se trahere ad immortalia, & diuina: non quidem ut ea operetur quæ decet Deum facere, sed ut ei uniatur per intellectum, & voluntatem.

loco cita-
to in ar-
gum.

Ad tertium dicendum, quod sicut Philosophus* dicit in tertio Ethicorum, Quæ per alios possumus, aliquid per nos possumus. Et ideo quia cogitare & facere bonum possumus cum auxilio diuino, non totaliter hoc excedit nostram facultatem. Et ideo non est presumptuosum si aliquis ad aliquod opus virtuosum agendum intendat. Effet autem presumptuosum, si ad hoc aliquis tenderet absque fiducia diuini auxilij.

c. 3. a me-
dio, 10. 5.

ARTIC. II.

Virum presumptio opponatur magnanimitati per excessum?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod presumptio non opponatur magnanimitati per excessum. Presumptio enim ponitur species peccati in Spiritum sanctum, ut supra* habitum est. Sed peccatum in Spiritum sanctum non opponitur magnanimitati, sed magis charitati. Ergo etiam neque presumptio opponitur magnanimitati.

652
infr. qu.
133. a. 1.
corol. &
Mal. 9. 8.
a. 3. ad 1
q. 14. a.
& q. 21.
a. 1.

¶ 2 Præterea, Ad magnanimitatem pertinet quod aliquis se magnis dignificet. Sed aliquis dicitur presumptuosus, etiam si se paruis dignificet, dummodo hoc excedat propriam facultatem. Non ergo directè presumptio opponitur magnanimitati.

¶ 3 Præterea, Magnanimus exteriora bona reputat quasi parua. Sed secundum Philosophum in quarto* Ethicorum, presumptuosi propter exteriorem fortunam sunt despectores, & iniuriatores aliorum, quasi magnum aliquid æstimantes exteriora bona. Ergo presumptio non opponitur magnanimitati per excessum, sed solum per defectum.

c. 2. circa
med. 10. 4
li. 2. c. 7.
& li. 4. 5.
3. ad fin.
10. 5.

SED contra est, quod Philos. dicit in* secundo & quar-

& quarto Ethicorum, quòd magnanimo opponitur per excessum chaunos, idest, furiosus vel ventosus, quem nos dicimus præsumptuosum.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum est, * magnanimitas consistit in medio: non quidem secundum quantitatem eius, in quod tendit, quia tendit in maximum; sed constituitur in medio secundum proportionem ad propriam facultatem. Non enim in maiora tendit, quam sibi conveniant. Præsumptuosus autem quantum ad id in quod tendit, non excedit magnanimum: sed multum quandoque ab eo desicit. Excedit autem secundum proportionem suæ facultatis, quam magnanimus non transcendit. Et hoc modo præsumptio opponitur magnanimitati per excessum.

Ad primum ergo dicendum, quòd non quælibet præsumptio ponitur peccatum in Spiritum sanctum: sed illa, qua quis divinam iustitiam contemnit ex inordinata confidentia divinæ misericordiæ. Et talis præsumptio ratione materiæ, in quantum scilicet per eam contemnitur aliquid divinum, opponitur charitati, vel potius dono timoris, cuius est Deum reuereri. In quantum tamen talis contemptus excedit proportionem propriæ facultatis, potest opponi magnanimitati.

Ad secundum dicendum, quòd sicut magnanimitas, ira & præsumptio in aliquod magnum tendere videtur. Non enim multum consuevit dici aliquis præsumptuosus, si in aliquo modico vires proprias transcendat. Si tamen talis præsumptuosus dicatur, hæc præsumptio non opponitur magnanimitati; sed illi virtuti quæ est circa mediocres honores, ut dictum est *.

Ad tertium dicendum, quòd nullus attentat aliquid supra suam facultatem, nisi in quantum facultatem suam æstimat maiorem quam sit. Circa quod potest esse error dupliciter. Uno modo, secundum suam quantitatem, puta cum aliquis æstimat se habere maiorem virtutem, vel scientiam, vel aliquid aliud hu-

92. p. 26.
ad. 2.

* c. 7. c.
li. 4. c. 3.
ad fin. 10.
5.
Chaunos.
94. præc.
a. 3. ad. 1

hu
nu
&
uit
Ph
vir
dig
lit
sua
cit
ten
era
est
stul
des
ad
rita
dic
mit
min
qua
neg
sum
cit
exc

D
f

A
pidit

ku.

QVÆST. CXXX. ART. II. 93

huiusmodi quàm habeat. Alio modo, secundum genus rei: puta, cum aliquis ex hoc æstimat se magnum & magnis dignum ex quo non est: puta, propter diuitias, vel propter aliqua bona fortuna. Vt enim Philosophus dicit in quarto * Ethicorum, qui sine virtute talia bona habent, neque iuste magnis seipfos dignificant, neque rectè magnanimi dicuntur. Similiter etiam illud ad quod aliquis tendit supra vires suas, quandoque quidem secundum rei veritatem est magnum simpliciter: sicut pater de Petro, qui tendebat ad hoc quòd pro Christo pateretur, quod erat supra virtutem suam. Quandoque verò non est aliquid magnum simpliciter, sed solum secundum stultorum opinionem; sicut pretiosis vestibus indui, despicerè, & iniuriari alijs. Quod quidem pertinet ad excessum magnanimitatis: non secundum rei veritatem, sed secundum opinionem. Vnde Seneca dicit in lib. * de quatuor virtutibus, quòd magnanimitas si se extra modum suum extollat, faciet virum minacem, inflatum, turbidum, inquietum, & in quascunque excellentias dictorum factorumque, neglecta honestate festinum. Et sic patet quòd præsumptuosus secundum rei veritatem quandoque deficit à magnanimo: sed secundum apparentiam in excessu se habet.

c. 3. circa med. to. 5

in cap. de moderanda fortitudine.

QVÆST. CXXXI.

De ambitione, in duos articulos diuisa.

Dinde considerandum est de ambitione.

Et circa hoc queruntur duo.

- ¶ Primo, vtrum ambitio sit peccatum?
- ¶ Secundo, vtrum opponatur magnanimitati per excessum?

ARTIC. I.

Vtrum ambitio sit peccatum?

653

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd ambitio non sit peccatum. Importat enim ambitio cupiditatem honoris. Honor autem de se quoddam bonum